

ŠKOLSKÉ ZAŘÍZENÍ PRO ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ
Lipová 20, 602 00 Brno-Pisárky

Školní vzdělávací program Lipky

OBSAH

1) Úvod	str. 3
2) Identifikační údaje	str. 4
3) Vymezení pojmů a právních předpisů	str. 5
4) Charakteristika zařízení	str. 8
5) Cíle vzdělávání	str. 11
6) Formy vzdělávání	str. 20
7) Popis materiálních podmínek	str. 24
8) Popis personálních podmínek	str. 28
9) Popis ekonomických podmínek	str. 31
10) Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví	str. 33
11) Přijímání účastníků, průběh a ukončování vzdělávání	str. 35
12) Vzdělávání žáků se speciálními potřebami a vzdělávání žáků nadaných	
13) Obsah vzdělávání	str. 42
14) Zveřejnění školního vzdělávacího programu Lipky	str. 45

1) Úvod

Školní vzdělávací program Lipky (dále jen ŠVPL) vznikl postupně od roku 2007. V roce 2015 prošel revizí. Cílem tohoto základního dokumentu je představit Lipku veřejnosti, rodičům a dalším zájemcům o naše služby jako organizaci, která:

- nabízí profesionální a bezpečné zázemí pro environmentální aktivity dětí, mládeže i dospělých
- je uznávanou organizací v oblasti volnočasových činností v Jihomoravském kraji
- trvale rozšiřuje nabídku svých služeb
- nabízí vzdělávání pedagogům a vysokoškolských studentům i za hranicemi Jihomoravského kraje
- zaměstnává pedagogy s vysokoškolskou kvalifikací a dbá na průběžné vzdělávání svých zaměstnanců
- používá pro svou činnost tradiční i moderní prostředky a techniky, sleduje aktuální vývoje a trendy v pedagogice
- realizuje své aktivity v dobře vybavených prostorách a usiluje o ekologický provoz svých pracovišť
- je důležitou organizací v oblasti environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty v České republice a podílí se v této oblasti na tvorbě strategických dokumentů

ŠVPL je základním dokumentem také pro vlastní zaměstnance Lipky. Nově zamýšlené i již realizované pedagogické aktivity ze ŠVPL vycházejí a jsou s ním v souladu.

2) Identifikační údaje

Název: Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání Brno, příspěvková organizace

Čestný název: Fakultní zařízení pedagogické fakulty Masarykovy univerzity

Sídlo: Lipová 20, 602 00 Brno

Telefon: 543 211 264, 543 330 838

e-mail: lipka@lipka.cz

URL: www.lipka.cz

IČO: 44993447

IZO: 044 993 447

BÚ: 19-5186610247/0100

Právní forma: příspěvková organizace zřízena zakládací listinou ze dne 21. 6. 2001 pod č. j. 16/42.

Zápis v rejstříku: zapsána v rejstříku škol rozhodnutím MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 24. 5. 1996

Ředitel: Mgr. Hana Korvasová, e-mail: hana.korvasova@lipka.cz

Zřizovatel Lipky: Jihomoravský kraj, Žerotínovo nám. 3/5, 601 82 Brno, tel.: 541 651 111; IČO 70888337, www.kr-jihomoravsky.cz

3) Vymezení pojmů a právních předpisů

Povinnost Lipky vypracovat školní vzdělávací program (dále jen ŠVPL) vychází ze zákona č 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen školský zákon).

Dále v textu jsou používány tyto pojmy:

- **Dítě**, tj. osoba účastnící se předškolního vzdělávání (předškolák);
- **Žák**, tj. osoba účastnící se základního nebo středního vzdělávání (školák a středoškolák);
- **Student**, tj. osoba účastnící se vyššího odborného vzdělávání (student VOŠ);
- **Student VŠ**, tj. osoba v bakalářském, magisterském nebo postgraduálním studiu na VŠ;
- **Mládež**, tj. žáci, studenti a studenti VŠ;
- **Účastník**, tj. dítě, žák, student, student VŠ, pedagogický pracovník, zákonný zástupce nezletilých účastníků a všechny další fyzické osoby, účastnící se zájmového vzdělávání;
- **Vzdělávání**, kterým se vždy rozumí vzdělávání i výchova;
- **Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO)**, zjednodušeně také ekologická výchova, je soubor činností, které směřují účastníky aktivit k odpovědnějšímu jednání vůči přírodě a životnímu prostředí;
- **Ekologický výukový program (EVP)**, je soubor aktivit v délce trvání alespoň dvou vyučovacích hodin, které mají obohatit program MŠ, učivo ZŠ nebo SŠ o ekologický (environmentální) rozměr. Aktivity probíhají obvykle mimo školu, buď v terénu, nebo na jednotlivých pracovištích Lipky;
- **Pobytový ekologický výukový program (PEVP)**, je vzdělávací vícedenní akce pro školní kolektivy se zabezpečením stravy, ubytování a environmentálního programu. Program stejně jako EVP navazuje na Rámcové vzdělávací programy škol. Pobytové programy probíhají na některých pracovištích Lipky během celého roku;
- **Přírodovědná témata**, též biologická témata, se zabývají obecným popisem druhů, ekosystémů a procesů;
- **Ekologická témata**, se zabývají vztahy mezi organismy a jejich prostředím
- **Environmentální témata**, se zabývají vztahy člověka a životního prostředí. Lipka svými činnostmi usiluje zejména o přibližování environmentálních témat svým účastníkům. Pro dobré pochopení

problematiky bývá však často nezbytné začít tématy obecně biologickými a ekologickými a až na nich zdůrazňovat roli člověka. Mezi širokou veřejností je však více využíván pojem ekologický než environmentální, příp. je pojem ekologická výchova považován za synonymum k environmentální výchově. Z toho důvodu i Lipka připouští využívání pojmu environmentální jako synonyma k ekologický (např. pro školy zaužívané ekologické výukové programy místo environmentálních výukových programů);

- **Školní rok** na Lipce je období, které začíná vždy od 1. září a končí 31. srpna;
- **Školní vzdělávací program (ŠVP)**, je základní dokument škol a školských zařízení v ČR na úrovni konkrétní školy. Podle ŠVP se uskutečňuje vlastní vzdělávání na jednotlivých školách. ŠVP si vytváří každá škola individuálně, společné jsou pouze zásady tvorby stanovené v rámcovém vzdělávacím programu;
- **Rámcový vzdělávací program (RVP)**, je základní dokument pro školy v ČR na úrovni státu. RVP vymezuje zásady tvorby a závazné náplně konkrétních ŠVP (např. v základním vzdělávání stanovuje na konci 5. a 9. ročníku závazné výstupy, kterých musí žáci dosáhnout). RVP je vypracován pro předškolní, základní a střední vzdělávání;
- **Vzdělávací oblasti**, rozčleňují vzdělávací obsah RVP. Každá vzdělávací oblast (např. Člověk a příroda) je dále dělena na vzdělávací obory (např. fyzika, chemie, přírodopis, zeměpis). Vzdělávací obsah těchto vzdělávacích oborů je rozdělen do tematických okruhů (např. biologie, neživá příroda, praktické poznávání přírody) a je tvořen tzv. očekávanými výstupy (např. aplikuje praktické metody poznávání přírody) a tzv. učivem (např. pozorování pod mikroskopem). Očekávaných výstupů se dosahuje učivem. Očekávané výstupy jsou závazné, navržené učivo (na úrovni RVP) však nikoli. Každá škola si pro dosažení očekávaných výstupů může vybrat jiné učivo. Učivo se stává závazné až uvedením v konkrétním ŠVP konkrétní školy;
- **Učební osnovy**, jsou součástí konkrétního ŠVP. Člení vzdělávací obsah ŠVP do jednotlivých vyučovaných předmětů. Před rokem 2007 existovaly shodné jednotné osnovy. Po reformě jsou učební osnovy stále závazné, ale jejich obsah se škola od školy liší;
- **Učební plán**, je součástí konkrétního ŠVP. Vymezuje organizaci výuky (výčty povinných a volitelných předmětů s hodinovou dotací pro každý ročník);
- **Průřezová témata**, jsou povinnou součástí ŠVP. Pomáhají rozvíjet osobnost žáka zejména v oblasti postojů a hodnot. Škola tato témata (4-6 témat dle typu školy, např. environmentální výchova, mediální výchova,

multikulturní výchova atd.) musí začlenit do výuky, forma je však volitelná (samostatný předmět, součást jiného předmětu, projektové dny, školy v přírodě apod.). Průřezová témata jsou dělena na tematické okruhy (např. environmentální výchova je dělena na Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí a Vztah člověka k prostředí).

ŠVPL byl vypracován na podkladě těchto dalších právních předpisů a dokumentů:

- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o pedagogických pracovnících)
- Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání
- Vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných
- Vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých
- Vyhláška 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků
- Metodika pro podporu tvorby ŠVP ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Jihomoravského kraje (2008-2010)
- Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
- Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
- Rámcový vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání
- Environmentální výchova – doporučené očekávané výstupy pro základní vzdělávání
- Environmentální výchova – doporučené očekávané výstupy pro gymnaziální vzdělávání

Funkčnost ŠVPL je zajištěna také vnitřními předpisy organizace. Jedná se zejména o Vnitřní řád Lipky a provozní řády pracovišť či pokyny pro návštěvníky (dostupné na www.lipka.cz), a neveřejné směrnice a řády (pracovní řád, organizační řád, směrnice o zásadách hospitační činnosti, přímé pedagogické činnosti, vlastním hodnocení Lipky, plánem personálního rozvoje Lipky aj.)

4) Charakteristika zařízení

Lipka je jednou z největších a nejstarších zájmových organizací nabízejících environmentální vzdělávání v České republice. V roce 1991, kdy vznikla, měla pouze jedno pracoviště na ulici Lipová v Brně–Pisárkách. Zpočátku se Lipka orientovala především na ekologické výukové programy pro školy, kroužky pro děti a vzdělávání učitelů. Postupem času však rozšířila své aktivity na vysokoškolskou výuku, kluby pro dospělé, ekologické poradenství, osvětové akce pro veřejnost a také na tvorbu koncepčních materiálů pro Jihomoravský kraj nebo Českou republiku. Rozrostla se také pracoviště Lipky: po Lipové to bylo pracoviště Rozmarýnek v Brně-Jundrově, Rychta v Krásensku na Dražanské vrchovině, Jezírko v Bílovicích nad Svitavou a Kamenná – Vzdělávací centrum Aleše Závěského na Starém Brně. Lipku na jejích pracovištích denně navštěvují stovky zájemců o vzdělávání. Velmi úzce spolupracuje s jihomoravskými i mnoha mimokrajskými školami a řadou univerzit. Organizace má statut fakultního školského zařízení Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity. Lipka je členským střediskem celostátní Sítě středisek ekologické výchovy Pavučina. Pro mnohé začínající ekovýchovné organizace je Lipka pomocníkem a rádcem. Do roku 2001 nesla organizace název Lipka – Dům ekologické výchovy. Novou zřizovací listinou z 21. 6. 2001 došlo ke změně názvu na Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání, Brno, Lipová 20. Dnes Platný název organizace je Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání Brno, příspěvková organizace.

Posláním Lipky je environmentální vzdělávání, výchova a osvěta dětí, mládeže a dospělých směřující k osvojení ekologicky příznivějších způsobů života občanů Jihomoravského kraje s důrazem na děti, mládež, pedagogy a pracovníky veřejné správy. V souladu s aktuální Konceptí EVVO Jihomoravského kraje je Lipka zřízena k naplňování tohoto poslání jako koordinační a servisní příspěvková organizace.

Lipka uskutečňuje vzdělávací činnost pomocí těchto svých pracovišť:

- **Pracoviště Lipová**, Lipová 20, 602 00 Brno-Pisárky, tel.: 543 211 264, email lipova@lipka.cz, www.lipka.cz/lipova.
Pracoviště Lipová se zaměřuje kromě výuky dopoledních ekologických programů pro školy na odpolední zájmovou činnost pro děti i dospělé

(kroužky a kluby) a ve větším měřítku se zabývá rukodělnými a tvořivými aktivitami.

Klientela: předškoláci – dospělí, především žáci ZŠ

- **Pracoviště Rozmarýnek**, Rozmarýnová 6, 637 00 Brno-Jundrov, tel.: 541 220 208, e-mail rozmarynek@lipka.cz, www.lipka.cz/rozmarynek.
Pracoviště Rozmarýnek se zaměřuje kromě výuky dopoledních ekologických programů pro školy a odpolední zájmovou činnost pro děti i dospělé (kroužky a víkendovky) také na pobytové programy pro školy (školy v přírodě), konané na různých turistických základnách na Moravě. Ve větším měřítku se zabývá letní táborem činností.
Klientela: předškoláci – dospělí, především žáci ZŠ
- **Pracoviště Rychta**, Krásensko 76, 683 04, pošta Drnovice, tel.: 517 385 429, e-mail rychta@lipka.cz, www.lipka.cz/rychta.
Pracoviště Rychta se kromě výuky dopoledních ekologických programů pro školy a terénních exkurzí zejména zaměřuje na týdenní pobytové programy (tematické školy v přírodě) školních kolektivů 2. stupňů ZŠ a SŠ.
Klientela: především žáci 2. stupňů ZŠ a SŠ
- **Pracoviště Jezírko**, 664 01 Bílovice nad Svitavou č.p. 97, adresa pro zasílání pošty čp. 97, pošta 644 00 Brno-Soběšice, tel.: 545 228 567, email jezirko@lipka.cz, www.lipka.cz/jezirko.
Pracoviště Jezírko se zaměřuje kromě výuky dopoledních, celodenních a pobytových ekologických programů pro školy na odpolední zájmovou činnost pro děti a ve větším měřítku se zabývá letní táborem činností a osvětovými tématy o lesních vodních ekosystémech.
Klientela: předškoláci – dospělí, především žáci ZŠ
- **Pracoviště Kamenná**, Kamenná 20, 639 00 Brno, tel.: 543 420 823, email: kamenna@lipka.cz, www.lipka.cz/kamenna. Platným názvem pracoviště je také Kamenná – Vzdělávací centrum Aleše Závěského.
Pracoviště Kamenná se zaměřuje zejména vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP), nepedagogických pracovníků škol a školských zařízení, pracovníků institucí státní správy i samosprávy, studentů VŠ i široké veřejnosti. Žákům ZŠ a SŠ nabízí jednodenní výukové programy na pracovišti Kamenná a Otevřená zahrada, dětem nabízí příměstské tábory a seniorům s vnoučaty odpolední činnosti zaměřené na tradice. Specialitou je zahradní terapie.

Podpůrné organizační jednotky:

- **Kancelář ředitelství Lipky**, Lipová 20, 602 00 Brno, tel.: 543 330 839, email: reditelstvi@lipka.cz.
Kancelář ředitelství nezajišťuje pedagogickou činnost. Je jednotkou, která poskytuje servis pedagogickým pracovištím. Zahrnuje kancelář ředitelky, ekonomické a mzdové oddělení, podpůrnou oblast tvorby projektů, ochrany osobních údajů, PR a propagace.
- **Ediční centrum Lipky**, Lipová 20, 602 00 Brno, tel.: 545 228 567, email: Ingrid.bouckova@lipka.cz.
Ediční centrum Lipky nezajišťuje pedagogickou činnost. Zajišťuje uchování know-how pedagogů Lipky a ostatních autorů vydáváním publikací, výukových materiálů a pomůcek. Materiály jsou určeny mládeži, učitelům i ostatním dospělým, zajímajících se o environmentální témata. Ediční centrum provozuje E-shop Lipky.
- **Centrum podpory podnikavosti**, Joštova 218/10, Brno, tel.: 543 420 821; 736 473 733, email: jana.dvorackova@lipka.cz.
Centrum podpory podnikavosti zajišťuje školám a školským zařízením v Jihomoravském kraji servis v oblasti rozvoje podnikavých kompetencí, iniciativy a kreativity účastníků vzdělávání.
- **Pracovní skupiny programových oblastí a Pracovní skupiny podpůrných oblastí.**
Dle potřeby Lipka vytváří Pracovní skupiny programových oblastí, které se zabývají koncepční a kontrolní činností pro jednotlivé vzdělávací činnosti Lipky. Existuje např. pracovní skupina pro Ekologické výukové programy, pro zájmovou činnost a osvětu veřejnosti, pro vzdělávání dospělých, pro vysokoškolskou výuku, pro evaluace, klima skupina nebo skupina pro environmentální provoz.

5) Cíle vzdělávání

Lipka jako zařízení pro zájmové vzdělávání připravuje činnosti k naplnění volného času účastníků. Jako zařízení pro environmentální vzdělávání pak poskytuje vzdělávání pro školy i v době školního vyučování. Nabízí takové programy, které vedou k prohlubování znalostí a dovedností ve zvolených oblastech a také podporují dosahování klíčových kompetencí potřebných pro život nebo výkon povolání.

Vzdělávání Lipky je veřejnou službou. Zakládá se na zásadách a obecných cílech, formulovaných v § 2 školského zákona.

Cíle činností Lipky jsou stručně formulovány v poslání a vizi organizace:

Poslání

Posláním Lipky je environmentální vzdělávání, výchova a osvěta dětí, mládeže a dospělých, směřující k osvojování environmentálně příznivějších způsobů života, s důrazem na děti, mládež a pedagogy. Lipka chce sloužit lidem, kteří se zajímají o šetrnější a odpovědnější přístup k přírodě a životnímu prostředí doma i ve světě.

Vize

Lipka jako respektovaná organizace přispívá k osvojování ohleduplnějších, méně konzumních a odpovědnějších postojů lidí k přírodě a inspiruje k cílevědomé aktivní péči o životní prostředí. Lipka se podílí na zabezpečování kvalitní a soustavné EVVO rovnoměrně rozprostřené po území Jihomoravského kraje, je metodickým a poradenským pracovištěm pro ostatní střediska EVVO, školy a školská zařízení a iniciuje řešitelská setkávání k aktuálním otázkám a problémům EVVO v JMK. Působnost Lipky je v některých ohledech rozšířena i do jiných krajů a některé projekty Lipka realizuje společně se zahraničními partnery. Každé pracoviště Lipky je jedinečné svým zaměřením na konkrétní oblast nebo cílovou skupinu EVVO. Zaměstnanci Lipky respektují a v praxi podle potřeb a požadavků cílových skupin uplatňují národní strategická východiska a cíle EVVO. Své znalosti a zkušenosti využívají zaměstnanci Lipky k poskytování kvalitního environmentálního vzdělávání a poradenství v souladu s Kodexem Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina.

Klíčové kompetence:

Lipka pomáhá svými činnostmi dosahovat a upevňovat u dětí a žáků klíčové i odborné kompetence. Studentům, pedagogům a dalším účastníkům aktivit Lipky umožňuje rozvíjet jejich odbornost.

Díky posilování kompetencí je u účastníků vzdělávání Lipky podpořena schopnost aplikovat ohleduplná řešení vůči životnímu prostředí.

Účastníky vzdělávání Lipky jsou především děti a žáci. Lipka jako poskytovatel zájmového vzdělávání není garantem dosažení potřebné úrovně klíčových kompetencí. Důvodem je zejména dobrovolnost pro účast ve vzdělávání Lipky a tedy omezená časová dotace působení pedagogů Lipky na klienty. Garanci dosažení klíčových kompetencí mají u těchto účastníků mateřské, základní a střední školy.

Činnosti Lipky směřují u účastníků aktivit Lipky k naplňování:

klíčových kompetencí k učení, k řešení problémů, komunikativních kompetencí, sociálních a personálních kompetencí, kompetencí občanských (činnostních a občanských), kompetencí pracovních, k podnikavosti, k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, matematických kompetencí a kompetencí využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi.

Dítě pomocí pedagogických činností Lipky posiluje zejména tyto klíčové kompetence z předškolního vzdělávání:

- Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje
- Rozlišuje řešení, která vedou k cíli, a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- V běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými
- Samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Žák pomocí pedagogických činností Lipky posiluje tyto vybrané klíčové kompetence ze základního vzdělávání:

- Vyhledává informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problémů
- Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuze, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- Účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá kupevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- Respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí
- Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne podle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví a zdraví člověka
- Respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví
- Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

Žák pomocí pedagogických činností Lipky posiluje tyto vybrané klíčové kompetence z gymnaziálního vzdělávání:

- Rozpozná problém, objasní jeho podstatu, rozčlení ho na části
- Vytváří hypotézy, navrhuje postupné kroky, zvažuje využití různých postupů při řešení problémů nebo ověřování hypotézy
- Kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhájí podložené závěry
- Je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží na problém z různých stran
- Efektivně využívá moderní informační technologie

- Prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem
- Posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti; je schopen sebereflexe
- Projevuje zodpovědný vztah k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých
- Rozhoduje se na základě vlastního úsudku, odolává společenským a mediálním tlakům
- Rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot
- O chodu společnosti a civilizace uvažuje z hlediska udržitelnosti života, rozhoduje se a jedná tak, aby neohrožoval a nepoškozoval přírodu a životní prostředí ani kulturu
- Respektuje různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí
- Rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě
- Posuzuje události a vývoj veřejného života, sleduje, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímá a obhájí informovaná stanoviska a jedná k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí

Žák pomocí pedagogických činností Lipky posiluje tyto vybrané klíčové kompetence ze středního odborného vzdělávání:

- Uplatňuje různé způsoby práce s textem, umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace
- Porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhne varianty řešení a zdůvodní je, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky
- Spolupracuje při řešení problému s ostatními
- Účastní se aktivně diskuzí, formuluje a obhájí své názory a postoje
- Reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku
- Ověřuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí
- Chápe význam životního prostředí pro člověka a jedná v duchu udržitelného rozvoje
- Uznává tradice a hodnoty svého národa, chápe jeho minulost a současnost v evropském a světovém kontextu
- Správně používá a převádí běžné matematické jednotky
- Čte a vytváří různé formy grafického znázornění (tabulky, grafy apod.)
- Pracuje s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií

- Učí se poznávat nové informační aplikace
- Pracuje s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích
- Uvědomuje si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím

Doporučené očekávané výstupy¹:

Lipka se ve svém vzdělávání inspiroje konceptem tzv. DOV – doporučených očekávaných výstupů. DOV v přehledné a logické struktuře popisují výstupy, kterých má být dosaženo správnou aplikací průřezového tématu Environmentální výchova ve výuce základních a středních škol.

Odpovědné environmentální chování, o které Lipka usiluje, je kromě předávání znalostí o životním prostředí ovlivněno komplexem dalších provázaných znalostí, dovedností a postojů. Ty se v různém období vývoje dětí (žáků) rozvíjejí a navazují na sebe. Patří sem:

Senzitivita: environmentální senzitivitou se rozumí vztah a empatie vůči přírodě a životnímu prostředí, zvířatům i rostlinám. Je předpokladem pro zájem k učení o životní prostředí. Lipka ji dosahuje častým, příjemným a nestresujícím kontaktem s přírodou. Dosahovat senzitivity je možné u dětí i žáků nejranějšího věku.

Očekávaným výstupem rozvojem senzitivity v programech Lipky je např. schopnost žáka: libovolnou formou vyjádřit, čím je pro něj příroda; vyprávět příběh vybraného organismu a jeho porovnání s životem člověka; pravidelně a dlouhodobě se starat o květinu či zvíře; popsat změny v přírodě v čase (léto, zima, den, noc) aj.

Zákonitosti: Jde o znalost základních principů fungování životního prostředí. Očekávaným výstupem zákonitostí v programech Lipky je např. schopnost žáka: uvést jednoduché příklady potravních vazeb a jiných vztahů mezi organismy; uvést roli organismů v potravním řetězci; vysvětlit princip koloběhu základních látek v životním prostředí; rozlišit základní biotopy a přiřadit k nim zde vyskytující se organismy; vysvětlit nosnou kapacitu prostředí; popsat vybrané výrobní procesy (výroba textilu, skla, plastu, chleba) s určením zdrojů pro výrobu; popsat rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji aj.

¹ Doporučené očekávané výstupy – zpracovány v roce 2010 pracovní skupinou pod garancí RNDr. Jiřiny Svobodové z Výzkumného ústavu pedagogického (VÚP)

Problémy a konflikty: Jde o znalost objektivních problémů životního prostředí a konfliktů, které vyvolává více názorů na řešení jednoho problému. Těžiště tématu zařazuje Lipka do činností žáků 2. Stupně ZŠ a SŠ.

Očekávaným výstupem tématu problémy a konflikty v programech Lipky je např. schopnost žáka:

Nacházet vztah mezi příčinou a následkem; spolupracovat s ostatními na řešení problémů; rozpoznat místní environmentální problém a vyhodnotit, zda se na něm také podílí; popsat možné důsledky těchto problémů; hledat cesty, jak sám může svým chováním přispět k řešení problému aj.

Výzkumné dovednosti a znalosti: Jde o znalost praktik jednoduchého výzkumu. Jednoduché techniky zařazuje Lipka do nabídky činností již pro žáky 1. stupňů ZŠ, téma rozvíjí na 2. stupni ZŠ a na SŠ.

Očekávaným výstupem tématu výzkumné dovednosti a znalosti je v programech Lipky např. schopnost žáka: formulovat hypotézy; porovnávat pozorovaná nebo naměřená data s informacemi v literatuře; vyhledávat informace; pozorovat a zkoumat pomocí pomůcek (dalekohled, mikroskop, laboratorní pomůcky); zpracovávat a prezentovat výsledky (tabulky, grafy, plakáty, prezentace).

Akční strategie: Jde o znalosti a dovednosti, které účastníky vzdělávání vedou k environmentálně nejšetrnějšímu praktickému jednání. Lipka toto téma rozvíjí zejména na konci povinné školní docházky účastníků svých programů a pokračuje na SŠ.

Očekávaným výstupem tématu akční strategie je v programech Lipky např. schopnost žáka: hledat činnosti, ve kterých sám může snížit negativní dopad na životní prostředí; porovnávat výhody a nevýhody různých opatření na ochranu přírody a životního prostředí; analyzovat provoz domácnosti z hlediska dopadu na životní prostředí; posoudit vlastní vliv na životní prostředí (např. metodou ekologické stopy); posoudit životní cykly výrobků; aktivně se zapojit do dění ve společnosti (petice, volby, veřejná projednávání; referenda aj.); rozlišovat výrobky dle certifikace (ekologicky šetrný výrobek apod.)

Koncept DOV vymezuje také tzv. propojující témata, kterými jsou: Vztah k místu (rozvíjení sounáležitosti žáka s místem, ve kterém žije); Přesvědčení o vlastním vlivu (každý jednotlivec má možnost ovlivnit stav životního prostředí); Osobní odpovědnost (každý nese svou odpovědnost a je ochotný se podílet na řešení environmentálních problémů); Kooperativní dovednosti (spolupráce s ostatními je základem pro efektivní činnost); Environmentální postoje a hodnoty (hodnoty a stanoviska, kterých si ceníme a zaujímáme je k environmentální problematice).

Doporučené očekávané výstupy jsou zpracovány pro žáky základních a středních škol. Lipka do svého vzdělávání přijímá i jiné účastníky. Pro ně se DOVdají využít také, pokud této úrovně znalostí, dovedností a postojů ještě tito účastníci nedosáhli.

Konkrétní cíle vzdělávání:

Lipka usiluje o to, aby si účastníci jejích vzdělávacích aktivit postupně osvojovali takové postoje k přírodě a životnímu prostředí, které lze označit za ekologicky příznivé a dlouhodobě udržitelné.

Konkrétním cílem vzdělávání Lipky je přispívat k uplatňování průřezového tématu Environmentální výchova ve školních vzdělávacích programech základních škol i gymnázií a průřezového tématu Člověk a životní prostředí ve školních vzdělávacích programech středních odborných škol.

Nabídka některých pedagogických činností Lipky vede k uplatňování dalších průřezových témat, např. Osobnostní a sociální výchovy, Výchovy demokratického občana, Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchově a Mediální výchově.

Konkrétním cílem vzdělávání Lipky je také přispívat k realizaci obsahu vzdělávacích oblastí dle rámcových vzdělávacích programů. Např. jde o vzdělávací oblast Dítě a svět podle rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, vzdělávací oblast Člověk a jeho svět v základním vzdělávání, Člověk a příroda, Člověk a společnost, Člověk a zdraví v základním a gymnaziálním vzdělávání a vzdělávací oblast Přírodovědné vzdělávání ve středním odborném vzdělávání.

Z důvodů naplnění výše uvedených cílů realizuje Lipka přímé environmentální vzdělávání žáků, další vzdělávání pedagogických pracovníků a také vzděláváním učitelů k výkonu specializačních činností v oblasti environmentální výchovy ve smyslu vyhlášky o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků.

Konkrétní cíle Lipky můžeme také označit jako odborné environmentální kompetence, které účastníci vzdělávání Lipky upevňují nebo je přímo dosahují.

Konkrétní dlouhodobé cíle vzdělávání Lipky:

Protože značné části níže vyjmenovaných cílů není možné dosáhnout jednoduše či jednorázově, jsou konkretizované cíle Lipky stanoveny jako cíle dlouhodobé.

Účastník vzdělávání Lipky:

- zvyšuje svou citlivost vůči životnímu prostředí a pokoru a úctu k přírodě
- posiluje svůj vztah a zodpovědnost k regionu, ve kterém žije
- vyjadřuje vlastní názor na stav životního prostředí
- uvědomuje si přímou závislost člověka na přírodě
- rozšiřuje své biologické a ekologické povědomí
- chápe základní principy fungování životního prostředí
- rozumí provázanosti organismů a prostředí a zná důsledky jeho narušení
- zná zásady udržitelného využívání přírodních zdrojů
- chápe souvislosti mezi stavem životního prostředí a vlastním zdravím
- má přehled o místním, regionálním i globálním stavu životního prostředí
- zkoumá souvislosti mezi místními, regionálními, globálními problémy a současným světem z hlediska ekonomického, společenského i politického
- rozumí historickému vývoji vztahu člověka a přírody a vzájemné závislosti ekonomického a sociálního rozvoje se stavem životního prostředí
- rozlišuje výhody a nevýhody konvenčních a ekologicky šetrných technologií
- Přijímá svůj díl odpovědnosti za existující environmentální problémy společnosti a stav životního prostředí
- účinně spolupracuje s ostatními při řešení environmentálních problémů, bere do úvahy názory druhých
- porovnává výhody a nevýhody různých environmentálních řešení
- zná a prakticky využívá jednoduché výzkumné metody (výzkumné otázky, postupy, sběry dat, vyhodnocení, prezentace)
- shromažďuje a porovnává získaná environmentální data i informace z různých informačních zdrojů, data kriticky vyhodnocuje a interpretuje
- hledá způsoby, jak může sám snížit negativní dopad vlastní činnosti na životní prostředí
- usiluje o šetrné a ohleduplné spotřebitelství
- v environmentálních tématech je veřejně a společensky angažovaný
- zná právní možnosti v ochraně přírody
- plánuje a realizuje konkrétní akce s pozitivním vlivem na životní prostředí
- zapojuje se do praktické ochrany přírody

- šetrně zachází, pečuje, zkoumá i využívá živé i neživé části přírody
- aktivně a ohleduplně se pohybuje v přírodě
- dbá o zdravý životní styl
- tvoří z přírodních materiálů, vnímá estetické hodnoty přírody
- seznamuje se s kulturními a historickými tradicemi i trendy a jejich environmentálními souvislostmi
- je přesvědčen o síle vlivu svého rozhodování na stav životního prostředí
- sám šíří environmentální osvětu mezi své vrstevníky a další osoby
- zvažuje možné scénáře budoucího vývoje lidské společnosti a jejího vztahu k životnímu prostředí
- přemýšlí o potřebě postupného přechodu k udržitelnému životu
- uvědomuje si provázanost zemí rozvinutých s rozvojovými
- rozšiřuje své znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v různých částech Země a jejich vlivu na životní prostředí
- hledá další způsoby, jak lépe rozumět světu (studium cizích kultur, jazyků aj.)

Měřitelné (tj. většinou krátkodobé) konkrétní cíle Lipky jsou uváděny ve formě výstupů v metodikách výukových programů, ročních plánech činnosti zájmových útvarů a další dokumentaci ke vzdělávací činnosti Lipky.

6) Formy vzdělávání

Formy zájmového vzdělávání na Lipce vychází z vyhlášky č. 74/2005 Sb. Vzdělávání Lipky se uskutečňuje těmito formami: příležitostnou výchovnou, vzdělávací, zájmovou a tematickou rekreační činností; pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činností; táborovou a další činností spojenou s pobytem mimo Brno; osvětovou činností včetně shromažďování a poskytování informací pro děti, žáky a studenty a další účastníky a vedení k prevenci sociálně patologických jevů; individuální prací, zejména vytvářením podmínek pro rozvoj nadání dětí, žáků a studentů; otevřenou spontánní činností.

Konkrétní způsoby realizace uvedených forem vzdělávání jsou uvedeny níže. Jsou řazeny sestupně podle množství účastníků v roce (resp. množství odvedené pedagogické práce zaměstnanců Lipky). Výčet tak dává jasný přehled o tom, kterými činnostmi se Lipka zejména zabývá:

Ekologické výukové programy:

EVP je interaktivní tvořivá výchovně - vzdělávací lekce s cílem obohatit program výuky školních tříd o ekologický rozměr. EVP probíhá zpravidla mimo školu (tj. v přírodě nebo na pracovištích Lipky) v rozsahu nejméně dvou, obvykle však 4-5 vyučovacích hodin. EVP jsou nejčastěji půldenní, probíhají v době školního vyučování a pedagogové školy na nich vykonávají dozor. Pedagogové Lipky pak odpovídají za odbornou úroveň programu. Dle velikosti školního kolektivu se jedné třídě věnuje 1 nebo 2 pedagogové Lipky.

EVP jsou připraveny na témata přírodovědná a biologická, ekologická i environmentální. Vhodně doplňují učivo školy a pomáhají školám naplňovat jejich průřezová témata. Žáci se na EVP setkávají s pomůckami a výukovými prvky, které školy nevlastní nebo absolvují programy na odbornější témata. EVP jsou předpřipravené a mnohokrát vyzkoušené, bývají proto učiteli škol vyhledávané a hodnocené jako kvalitní. Za EVP vybírá Lipka od žáků úplaty.

Cílová skupina: děti MŠ, žáci ZŠ a SŠ. Po dohodě i jiné skupiny (mládežnické oddíly, školní družiny apod.), minimální počet účastníků 1 EVP obvykle neklesá pod 10 osob.

Frekvence: zpravidla každý den školního vyučování, obvykle 3-7 EVP za den, celkem cca 1000 EVP za školní rok.

Pobytové výukové programy:

Jedná se o vícedenní pobyty škol na našich pracovištích Rychta a Jezírko. Školám je zajištěno zázemí (ubytování a stravování) a ekologický výukový program (v podstatě jde o série půldenních EVP v logickém sledu za sebou) v rozsahu několika hodin denně až po den celý. V programech se využívají prvky problémového a projektového vyučování, estetické, pracovní i dramatické výchovy. Dle velikosti školního kolektivu se jedné třídě věnuje 1 nebo 2 pedagogové Lipky.

Učitelé škol vykonávají dozor, příp. si po domluvě sami organizují vlastní program pro žáky. Nejběžnější délka pobytů je 4-5 dnů, obvykle od pondělí do pátku. Zvláštním případem pobytu jsou školní výlety a školy v přírodě s environmentálním programem, kdy pobyt neprobíhá na pracovišti Lipky, ale na libovolné jiné základně pro školu v přírodě v České republice. Pedagogové Lipky jsou zde ubytováni společně se školou a škole opět zajišťují ekologický program dle zadání (několik hodin denně až den celý). Tyto pobyty organizuje například pracoviště Rozmarýnek.

Za pobyt včetně environmentálního programu vybírá Lipka od žáků úplatu.

Cílová skupina: žáci ZŠ a SŠ, minimální počet účastníků na 1 pobytovém programu obvykle neklesá pod 15 osob.

Frekvence: zpravidla každý týden školního vyučování (vyjma některých zimních týdnů), obvykle 2 pobyty v týdnu, celkem cca 70 pobytů za školní rok.

Táborová činnost:

Zahrnuje zejména příměstské, pobytové, putovní a hvězdicové tábory organizované ve volných dnech školního vyučování a o prázdninách pro přihlášené účastníky z řad členů zájmových útvarů Lipky nebo široké veřejnosti. Mají charakter přírodovědný, rekreační, poznávací, řemeslný, expediční, brigádnický apod. Každý z táborů má zřetelný environmentální rozměr. Běžná délka příměstského tábora je 5 dnů (pondělí až pátek), průměrná délka pobytového tábora je 10 dnů. Na 1 pedagoga nebo externího lektora Lipky připadá na táboře obvykle ne více než 7 dětí.

Cílová skupina: děti a žáci i dospělí, rodiče s dětmi, minimální počet účastníků na 1 táboře obvykle neklesá pod 10 osob.

Frekvence: zpravidla každý týden školních prázdnin, obvykle 1-3 tábory v týdnu, celkem cca 35 táborových akcí za školní rok.

Zájmová činnost (kroužky a víkendovky):

Zájmová činnost je na Lipce organizována ve stálých zájmových útvarech (kroužcích) a víkendovkách, které pořádají víkendové akce nebo akce v pracovní dny ve školní prázdniny. Kromě pravidelných schůzek mohou zájmové útvary realizovat vlastní víkendové výlety a výpravy a jiné mimořádné akce. Lipka nabízí kroužky a víkendovky přírodovědné, tvořivé, turistické a další. Jako ostatní formy vzdělávací činnosti Lipky i zaměření zájmových útvarů musí být takové, aby činnost vedla k naplňování poslání Lipky a vyjmenovaných cílů vzdělávání Lipky. Zájmové útvary tedy musí směřovat své členy k ohleduplnějšímu chování k životnímu prostředí, k využívání přírodních materiálů, pobytu v přírodě atd. Mají zřetelný environmentální podtext. Na 1 pedagoga nebo externího lektora Lipky připadá v zájmovém útvaru obvykle ne více než 10 dětí.

Cílová skupina: děti MŠ, žáci ZŠ a SŠ, dospělí, rodiče s dětmi, minimální počet účastníků zájmové činnosti obvykle neklesá pod 6 osob.

Frekvence: zpravidla 1x týdně schůzka zájmového útvaru v týdnech školního vyučování, obvykle 30 schůzek různých kroužků v týdnu, celkem cca 800 schůzek za školní rok. Víkendové akce probíhají zpravidla 1x měsíčně.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP):

Akce pro pedagogické pracovníky v oblasti EVVO probíhají formou seminářů, exkurzí, zájezdů, školení, konferencí, konzultací, kurzů atd. Specializovanou formou DVPP je vícedenní pobytový kurz terénní přírodovědy Repetitorium a také Specializační studium k výkonu specializačních činností v oblasti environmentální výchovy, které zahrnuje 250 výukových hodin rozložených do několika vícedenních setkání během roku. V rámci DVPP probíhá také vzdělávání vlastních zaměstnanců Lipky.

Cílová skupina: pedagogové škol a školských zařízení, ekopedagogové, minimální počet účastníků DVPP obvykle neklesá pod 10 osob.

Frekvence: zpravidla každý týden v roce jedna jednodenní nebo bloková akce, celkem cca 50 akcí za rok.

Vysokoškolská výuka:

Lipka zajišťuje výuku předmětů zaměřených zejména na ekologickou výchovu, didaktiku environmentální výchovy, výchovu k ochraně přírody, aplikovanou

ekologii a pěstitelství pro Pedagogickou fakultu Masarykovy univerzity, Mendelovu univerzitu v Brně, Přírodovědeckou fakultu a Pedagogickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci, příležitostně také pro další vysoké školy, včetně zahraničních. Součástí vysokoškolské přípravy budoucích absolventů je také vedení diplomových a ročníkových prací, respektive psaní oponentských posudků, stáže, praxe a náslechy. Množství Lipkou odvedeného vzdělávání pro vysoké školy závisí podstatně na ekonomické situaci univerzit, nastavení povinné a volitelné výuky, realizaci evropských projektů atd.

Cílová skupina: studenti VŠ, minimální počet účastníků vysokoškolské výuky obvykle neklesá pod 8 osob.

Frekvence: zpravidla 1x týdně přednáška, praktika nebo bloková výuka v týdnech vysokoškolské výuky. Obvykle 15 hodin výuky v týdnu, celkem 450 hodin za školní rok.

Vzdělávání a osvěta veřejnosti:

Vzdělávání a osvěta veřejnosti zahrnuje pravidelné i jednorázové aktivity pro širokou veřejnost v oblasti životního prostředí. Tyto tzv. „akce pro veřejnost“ probíhají obvykle jako příležitostná činnost formou přednášek, besed, rukodělných aktivit a kurzů, odpočinkových a osvětových aktivit pro rodiče s dětmi, exkurzí, výletů, slavností, seminářů, workshopů, herních aktivit, dnů Země, dnů otevřených dveří, brigád apod.

Cílová skupina: děti, žáci i dospělí, rodiče s dětmi, odborná veřejnost, minimální počet účastníků vzdělávání a osvěty veřejnosti obvykle neklesá pod 5 osob.

Frekvence: zpravidla každý týden školního vyučování, obvykle 1 akce v týdnu, celkem cca 30 osvětových akcí za školní rok.

Další formy vzdělávání:

Mezi další formy vzdělávání účastníků patří distribuce a rozesílka environmentálních materiálů, zprostředkování, efektivní přenos informací i příp. nabídek vzdělávání jiných institucí (koordinace sítě mateřských i základních škol se zájmem o ekologickou výchovu). Dále poskytování ekologického poradenství a konzultace v oblasti EVVO, organizace soutěží, spolupráce se školami v rámci realizací projektů podpořených EU při přípravě a ověřování inovativních forem vzdělávání, spontánní činnost, nepřímé vzdělávání a osvěta (příprava a edice vzdělávacích materiálů v Edičním centru

Lipky, volně přístupné vzdělávací areály pracovišť s informačními popisky a cedulemi), zajišťování služeb informačního bodu (včetně internetu) aj.

7) Popis materiálních podmínek

Všechna pracoviště splňují hygienické a technické požadavky na provoz školských zařízení (světelnost a plocha učeben, klima, tekoucí voda, počty WC, kvalita úklidu atd.) Pracoviště jsou trvale dovybavována, rekonstruována nebo rozšiřována.

Pracoviště Lipová:

Pracoviště realizuje své interiérové aktivity v památkově chráněné funkcionalistické vile. Vzdělávací aktivity mohou probíhat celkem ve 3 menších učebnách (pro 10 až 15 osob) a 2 sálech (pro 30 a 40 osob). Všechny místnosti jsou vybavené stoly a židlemi. Jedna učebna slouží k chovu terarijních zvířat, hmyzu, hlodavců aj.

Pracoviště je vybaveno počítačovou sítí s připojením k internetu, wifi, telefonem. K dispozici je dále kopírka, tiskárna, dataprojektor, flipchart, audio a video technika, plně vybavená kuchyňka (užívaná i při výuce). Pro přírodovědné programy je pracoviště vybaveno mikroskopy, binokulárními, krabičkovými a botanickými lupami, dalekohledy, mapami, určovacími přírodovědnými klíči, knihovnou a videotékou s literaturou pro přírodovědné i řemeslné kurzy. Pro řemeslné kurzy jsou na pracovišti k dispozici velký tkalcovský stav, kolovrátky, keramická pec, základní spotřební materiál pro výtvarné a řemeslné činnosti. Budova pracoviště je částečně zateplená a využívá ohřevu vody pomocí solárních kolektorů.

Součástí vzdělávacího areálu pracoviště je přírodní zahrada s permakulturními prvky (různé typy záhonů, jezírka, zelené střechy, kompost, využívání dešťové vody na pozemku), venkovní učebnou, dřevěnými a kamennými zvukovými prvky, dřevěnými výukovými prvky (otočné reliéfní kostky, ptačí a stromová galerie) skleníkem – venkovní učebnou, hliněnou chlebovou píckou, zastřešeným altánem a informačními cedulkami s popisem.

Pracoviště Rozmarýnek:

Pracoviště realizuje své interiérové aktivity v novém, v roce 2014 rekonstruovaném a rozšířeném objektu tzv. ekodomu. V domě je použita řada ekologických technologií (rekuperace vzduchu, využití šedé a dešťové vody,

hliněné omítky, přírodní linoleum, zateplení foukanou celulózou, solární panely, vytápění biomasou, krb aj.).

Vzdělávací činnosti mohou probíhat celkem ve 3 učebnách (celkem pro 50 osob), jedna z učeben slouží také ke cvičné přípravě jídla (k dispozici vařící stoly s vařiči). 2 z učeben je možné posuvnou stěnou propojit do jedné velké místnosti o ploše 63 m². Učebny jsou vybavené stoly, židlemi a matracem a kobercem. V objektu je zřízen chov terarijních zvířat, hmyzu, a plazů.

Pracoviště je vybaveno počítačovou sítí s připojením k internetu, sítí wifi, telefonem. Instalována je technika k promítání 3D snímků (projektor, plátno, 3D brýle). K dispozici je dále barevná kopírka, dataprojektor, interaktivní tabule, bílá tabule, audio a video technika, plně vybavená kuchyňka (užívaná i při výuce). Pro přírodovědné programy je pracoviště vybaveno mikroskopy, binokulárními, krabičkovými a botanickými lupami, půdní kamerou, dalekohledy, mapami, určovacími přírodovědnými klíči, knihovnou a videotékou s literaturou k tématu přírodních zahrad a šetrného stavitelství. Pracoviště disponuje vlastní keramickou pecí a pomůckami pro keramické tvoření.

Součástí vzdělávacího areálu pracoviště je přírodní permakulturní zahrada s mnoha prvky (5 jezírek, kompostovací záchody, různé typy záhonů, zelené střechy, komposty, vrbová chýše, hrázděná stavba z nepálené hlíny pro chov drobných hospodářských zvířat, výběh pro králíky – králíčí kopeček, skleníků, altán, rozhledna se skluzavkou, dětský koutek s houpačkou, pískovištěm a dětskou skrýší, ohniště, informační tabule, malé naučné stezky, hliněná pec se zahradním kuchyňským koutkem, solárním vařičem, sluneční sušárnou aj.). V zahradě jsou instalovány fotovoltaické panely pro demonstrační ukázkou výroky elektrické energie a osvětlení zahradních staveb. Pracoviště disponuje služebním automobilem, určeným zejména pro převoz pomůcek na pobytové programy pro školy (školy v přírodě).

Pracoviště Jezírko:

Pracoviště realizuje své interiérové aktivity v nově (2004) vybudovaném areálu budov. Hlavní budova je kopií lesovny z 19. století. K ní jsou formou dřevostavby přistavěna další křídla. Vzdělávací činnosti mohou probíhat celkem v 5 učebnách (každá pro 20–30 osob) a sále pro 45 osob. 4 učebny jsou vybavené stoly a židlemi, v poslední učebně (dílně) jsou pracovní ponky a židle, v sále molitanové sedací matrace. Jedna učebna slouží k chovu terarijních zvířat, hmyzu, ryb, hlodavců a plazů. Pracoviště poskytuje ubytování i stravování. Součástí areálu je 8 pokojů s 30 lůžky a 4 přistýlky, jídelna (využívána jako jedna z učeben) a závodní kuchyně s nejmodernějším vybavením.

Pracoviště je vybaveno počítačovou sítí s připojením k internetu, wifi, telefonem. K dispozici je dále kopírka, tiskárna, dataprojektor, audio a video technika, plně vybavená kuchyňka (užívaná i při výuce). Pro přírodovědné programy je pracoviště vybaveno speciálními výukovými a herními prvky (noční les, průlezné mraveniště, vůně lesa a hmatové šuplíky, model hospodaření v lese, galerie stromů, kořenový systém atd.) a dále mikroskopy, binokulárními, krabičkovými a botanickými lupami, dalekohledy, mapami, určovacími přírodovědnými klíči, knihovnou a videotékou s literaturou k tématu les a lesní hospodaření. Budova pracoviště je zateplená, využívá ohřevu vody pomocí solárních kolektorů a vytápí areál kotlem na biomasu.

Součástí vzdělávacího areálu pracoviště je rozlehlý pozemek s velkým jezírkem, kořenovou čistírnou, dřevěným tee-peem s ohništěm, dětským pískovým hřištěm, malou školkou lesních dřevin, altánem se zahradní pecí, geologickou naučnou stezkou, hracími prvky z vrbového proutí, vyvýšenými záhony a bylinkovou spirálou, rekonstruovanou stodolou s pracovním prostorem pro konání terénních seminářů a nově přistavěnou stavbou ze dřeva „klubovnou“, kde je třeba před výukou zatopit v kamínkách na dřevo.

Pracoviště Rychta:

Pracoviště realizuje své interiérové aktivity v historické budově panského dvora – rychty ze 17. století. Vzdělávací činnosti mohou probíhat v sále s kapacitou 100 osob, učebně v patře pod sálem (40 osob) a případně také jídelně (30 osob). Sál i učebny jsou vybavené stoly a židlemi. Žáci dále využijí čítárnu časopisů i klubovnu s deskovými hrami. Jedna učebna slouží k chovu terarijních zvířat, hmyzu, ryb, hlodavců a plazů. Pracoviště poskytuje ubytování i stravování. Součástí areálu je 9 pokojů s 33 lůžky, jídelna a závodní kuchyně s nejmodernějším vybavením.

Pracoviště je vybaveno počítačovou sítí s připojením k internetu, wifi, telefonem. 5 počítačů s internetem je volně přístupných žákům. K dispozici je dále kopírka, tiskárna, dataprojektor, audio a video technika, flipchart, kuchyňský kout. Pro přírodovědné programy je pracoviště vybaveno mikroskopy, binokulárními, krabičkovými a botanickými lupami, dalekohledy, mapami, určovacími přírodovědnými klíči, knihovnou, kufříky k určování chemismu vod a půd, sportovními potřebami pro pohyb v terénu (sněžnice, běžky, bicykly, návleky, pláštěnky, holínky, svítilny, speleologické vybavení atd.). Budova využívá ohřevu vody pomocí solárních kolektorů a pro ukázkový provoz vyrábí elektřinu z fotovoltaického panelu.

Součástí vzdělávacího areálu pracoviště je pozemek s lavičkami a stoly, ohništěm, informačními cedulemi s modely dřevin, kompostem, pozorovatelnou v korunách stromů.

Pracoviště disponuje služebním osobním automobilem a přívěsným vozíkem.

Pracoviště Kamenná:

Pracoviště realizuje své interiérové aktivity v nově vybudovaném objektu. Budova zkolaudovaná v roce 2009 je výsledek úplné rekonstrukce a přestavby bývalého zchátralého objektu. Vzdělávací činnosti mohou probíhat celkem ve 2 učebnách (každá 25–30 osob) a sále pro 80 osob. Žáci, studenti i dospělí dále využijí prostorné knihovny s veřejným internetem na 3 počítačích a šatny využívané jako odpočinkové zóny a čítárny. Všechny učebny jsou vybavené stoly a židlemi.

Pracoviště je vybaveno počítačovou sítí s připojením k internetu, wifi, telefonem. K dispozici je dále kopírka, tiskárna, dataprojektor, tabule, audio a video technika, plně vybavená kuchyňka a kuchyňský kout. Budova pracoviště je zateplená, energetickým standardem se budova blíží nízkoenergetickým normám. Interiér je tvořen přírodními materiály (dřevo, hliněné omítky, nepálené cihly).

Součástí vzdělávacího areálu pracoviště je malý pozemek s jezírky, záhony, kompostem a zahradní učebnou.

Pracoviště disponuje služebním osobním automobilem.

8) Popis personálních podmínek

Činnost Lipky zajišťují pedagogičtí a nepedagogičtí (administrativní, techničtí) pracovníci. Přehled profesí a strukturu organizace zobrazuje „Organizační struktura Lipky“, která je každoročně součástí výroční zprávy Lipky.

Pedagogové Lipky jsou většinou zařazeni na pracovních pozicích pedagog volného času. Předpoklady pro výkon činnosti pedagogů volného času a jejich další vzdělávání upravuje zákon číslo 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších změn.

Na Lipce pracuje průměrně 70 interních pracovníků na 55 úvazcích, z toho 35 pedagogických. Činnost je zajišťována také cca 300 pracovníky na dohodu (zaměstnanci na dohodu o pracovní činnosti a dohodu o provedení práce). Skutečný počet zaměstnanců a výše úvazků je uvedena ve výroční zprávě, která je veřejně dostupná na internetu.

Pedagogové a provozní zaměstnanci jednotlivých pracovišť jsou podřízeni vedoucímu pracoviště, vedoucí pracoviště jsou podřízeni zástupci ředitele nebo ředitelce. Ředitelka má na ředitelství k dispozici zaměstnance, zajišťující podporu řídicích činností. Pro potřeby tvorby a realizace projektů (např. financovaných EU), jiných mimořádných akcí (Den Země) nebo zastřešujících činností (propagace, ochrana osobních údajů, kvalita výuky aj.) jsou vytvářeny jednorázové nebo trvalé pracovní skupiny programových oblastí a pracovní skupiny podpůrných oblastí.

Ředitelství a kancelář ředitelství je nadřizeno jednotlivým pracovištím. Na každém z 5 pracovišť pracuje pak 6–13 zaměstnanců na pracovní smlouvu a 20–100 zaměstnanců na dohodu. Pracoviště řídí vedoucí pracoviště a příp. vedoucí provozu.

Pedagog volného času:

Konkrétní náplň práce je stanovena v osobní dokumentaci každého pedagoga. Běžný pedagog se podílí na přímé pedagogické práci v rozsahu min. 6, obvykle 8-12 vyučovacích hodin týdně. Přesně určenou výši přímé pedagogické práce stanovuje směrnice Lipky pro každého pedagoga zvlášť.

Tato práce běžně zahrnuje výuku EVP nebo výuku na pobytových ekologických programech, vedení zájmového útvaru, vedení víkendových a prázdninových

vzdělávacích akcí a vedení akcí pro veřejnost. Zkušenější pedagogové se podílejí na výuce vysokoškolských studentů, dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, exkurzích a seminářích pro odbornou veřejnost a zapojují se do tvůrčí činnosti v Edičním centru. Pedagogičtí pracovníci Lipky – metodici, se podílejí na tvorbě strategických materiálů v EVVO na národní úrovni, jsou členy pracovních skupin a komisí zřizovatele, ministerstva, Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina aj.

Lektor Lipky:

Lektor vykonává vzdělávací, poradenské, konzultační, osvětové a další činnosti související se vzděláváním, které nejsou přímou pedagogickou činností, a které neprobíhají pravidelně.

Lektor Lipky nemusí splňovat požadavky na kvalifikaci dle zákona o pedagogických pracovnících § 17. Lektor má pracovní poměr na Lipce uzavřen buď jmenováním či pracovní smlouvou („interní lektor“) nebo dohodou o provedení práce či dohodou o pracovní činnosti („externí lektor“). Lektor není pedagogický pracovník ve smyslu zákona o pedagogických pracovnících.

Všichni pedagogové a lektoři Lipky se řídí Kodexem pracovníků Lipky a Kompetenčním profilem pedagoga výukových programů. Každý pedagog Lipky má být schopen komplexní metodické a koordinační činnosti v oblasti EVVO. Pedagog je kompetentní k volbě metod, forem a postupů práce, vedení a spolupráci s ostatními zaměstnanci a externími lektory (zaměstnanci na dohodu). Má zodpovědnost za dodržování bezpečnosti při práci s účastníky vzdělávání, dodržování vnitřních předpisů Lipky, plánů činností zájmových útvarů, metodik výukových programů atd. Je organizačně zdatný, empatický vůči účastníkům vzdělávání a loajální vůči zaměstnavateli. Povinností pedagoga je účastnit se pedagogických rad Lipky a dalších porad Lipky i vlastních porad pracovišť. Povinností pedagoga je se vzdělávat v akreditovaných kurzech i samostudiem.

Požadavky na nového pedagogického zaměstnance se liší podle pracovní pozice, na kterou má uchazeč nastoupit.

Ve výběrových řízeních jsou preferováni uchazeči, kteří:

- jsou absolventi učitelství pro 1. stupeň ZŠ, nebo jsou absolventi učitelství pro 2. stupeň ZŠ nebo SŠ, aprobovaní nejlépe v předmětech s environmentálním zaměřením, nebo jsou absolventi přírodovědných,

zoologických, lesnických, krajinářských, zemědělských nebo jiných biologických či environmentálních oborů s doplněnou pedagogickou kvalifikací nebo vůlí k jejímu doplnění, nebo jsou absolventi oborů pedagogika volného času, speciální nebo sociální pedagogika

- mají pedagogickou praxi (výuka ve škole, vedení zájmových kroužků a oddílů, letní praxe na táborech, školách v přírodě apod.)
- jsou ekologicky orientováni
- dobře ovládají PC a zvládají administrativní úkoly
- dobře ovládají alespoň jeden světový jazyk, nejlépe angličtinu
- zajímají se o moderní pedagogické metody a trendy

Pedagogickým zaměstnancům Lipka nabízí:

- zajímavou a kreativní práci v největší organizaci pro zájmové environmentální vzdělávání v ČR
- variabilní pracovní dobu
- plat dle platných směrnic pro pedagogy
- osobní příplatky a finanční odměny za mimořádně kvalitně odváděnou práci
- 40 dnů dovolené
- alespoň 6 dnů na pedagogické vzdělávání
- příspěvky na stravování a jiné benefity (dle zákonných úprav a finanční situace zaměstnavatele)

Požadavky na ostatní nepedagogické pracovní pozice se výrazně různí a jsou stanovovány individuálně.

Nepedagogickým pracovníkům Lipka nabízí:

- práci v největší organizaci pro zájmové environmentální vzdělávání v ČR
- variabilní pracovní dobu
- plat dle platných směrnic pro nepedagogické zaměstnance
- osobní příplatky a finanční odměny za mimořádně kvalitně odváděnou práci
- 25 dnů dovolené
- 3 dny na vlastní vzdělávání
- příspěvky na stravování a jiné benefity (dle zákonných úprav a finanční situace zaměstnavatele)

9) Popis ekonomických podmínek

Lipka je příspěvkovou organizací s vícezdrojovým financováním – její základní zdroje financování představují:

- příspěvek zřizovatele (Jihomoravský kraj)
- státní rozpočet (MŠMT)
- vlastní zdroje z hlavní činnosti (poplatky účastníků)
- granty a projekty (evropské, příhraniční, krajské, magistrátní, z městských částí)
- vlastní zdroje z doplňkové činnosti (nakladatelská činnost a prodej publikací, ubytovací služby, hostinská činnost aj.)
- zakázky jiných subjektů (především vzdělávání a lektorská činnost)
- sponzorské dary

Na financování Lipky se jako zřizovatel zejména podílí Jihomoravský kraj. Z rozpočtu kraje získává Lipka prostředky na platy včetně odvodů na zdravotní a sociální pojištění a část provozních nákladů. Ze státního příspěvku jsou hrazeny osobní náklady některých pedagogických i nepedagogických pracovníků. Dotace zřizovatele a státu pokrývá v průměru 50–65 % nákladů Lipky.

Z rozpočtu kraje získává Lipka dále finance na provádění krajské koncepce EVVO. Na pokrytí nákladů na energie využívá Lipka dotaci Odboru školství Magistrátu města Brna. Dále získává příspěvky na realizaci výukových programů a vzdělávacích programů pro učitele od Sdružení středisek ekologické výchovy – Pavučina. Další zdroje pochází z úspěšných grantových řízení, např. Města Brna.

Významné finanční zdroje pochází z evropských fondů (Evropského sociálního fondu, Evropského fondu pro regionální rozvoj aj.). Evropskou unií a státním rozpočtem ČR byla také financována přestavba a rozšíření pracovišť Lipová a Jezírko. Evropské projekty pokrývají průměrně 10–25 % nákladů Lipky.

Další žádosti k evropským fondům, které mohou Lipce přinést významné finanční prostředky na tvorbu nových vzdělávacích modulů, inovaci stávajících témat i investice do rekonstrukcí nemovitostí budou následovat.

Mezi vlastní zdroje příjmů patří zejména tržby za provedené ekologické výukové programy (cena EVP se pro žáka pohybuje mezi 70 a 100 Kč a je uvedena na internetových stránkách Lipky), tržby za tábory, kurzy a zájmovou činnost (cena je stanovena individuálně podle náročnosti akce a je uváděna

v informačních materiálech k akcím), tržby z prodeje vlastního zboží (zejména prodej vlastní literatury), příjmy za práce v chráněných územích a příjmy za přípravu stravy a ubytování, tržby z pronájmu a další výnosy. Výnosy z vlastní činnosti pokrývají cca 20–35 % nákladů organizace.

Skutečnou strukturu a výši nákladů a výnosů uvádí za kalendářní rok pravidelně výroční zpráva Lipky.

Hospodaření se řídí obecně platnými právními normami pro hospodaření příspěvkových organizací, pravidly stanovenými zřizovatelem, právními předpisy pro zájmové vzdělávání (úplata účastníků) a vnitřními předpisy Lipky.

Každoročně je stanoven ceník pro vybrané činnosti a služby Lipky (EVP, pobyty, kroužky a kluby, půjčování materiálu, stravu, pronájem nemovitostí), úplata ostatních činností (např. jednorázové akce, osvěta veřejnosti, semináře, kurzy, víkendové akce a tábory) se stanovuje průběžně konkrétním rozpočtem k akci.

Podle § 11 odst. 3 vyhlášky 74/2005 o zájmovém vzdělávání může ředitel úplatu za vzdělávání snížit, resp. prominout dítěti, žáku nebo studentu, pokud je společně posuzovanou osobou pro nárok na sociální příplatek, který podle zvláštního právního předpisu pobírá jeho zákonný zástupce nebo jiná oprávněná osoba, nebo dítěti, žákovi nebo studentovi, pokud má nárok na příspěvek nebo jeho část je vyplácena a pokud výše uvedené skutečnosti prokáže.

O výši snížení nebo prominutí poplatku za vzdělávání na Lipce rozhoduje ředitelka Lipky na základě písemné nebo elektronické žádosti a dodání dokumentů, potvrzujících uvedené sociální znevýhodnění.

Účastník vzdělávání má nárok na vrácení poměrné části zaplacené úplaty za vzdělávání, pokud nevyčerpá celou tuto službu nebo od vzdělávání odstoupí. Účastník musí záměr o předčasném ukončení vzdělávání oznámit dopředu, a to písemně nebo elektronicky osobě odpovědné za konkrétní typ vzdělávání. Na základě písemné nebo elektronické žádosti Lipka vrátí nevyčerpanou poměrnou část poplatku za službu. Poměrná část zaplaceného poplatku je snížena o vynaložené náklady, výše vrácené částky může být tedy snížena o storno poplatků.

10) Popis podmínek BOZP

Lipka pravidelně vyhledává, zjišťuje a vyhodnocuje možná rizika v bezpečnosti a ochraně zdraví (BOZP), vyplývající z její činnosti při všech formách vzdělávání a současně přijímá opatření k prevenci rizik. Seznamuje účastníky s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví a bezpečnost, pravidelně organizuje školení a doškolení zaměstnanců v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany.

Činnosti Lipky z hlediska bezpečnosti práce a ochrany zdraví zajišťuje preventista BOZP Lipky, školení a konzultace v oblasti BOZP a požární ochrany (PO) zajišťuje odborně způsobilá osoba v prevenci rizik. Dodržování pravidel BOZP a PO zajišťují na pracovištích vedoucí pracovišť a preventisté PO.

Každý zaměstnanec je proškolen vstupním školením a dále pravidelně školením periodickým (zpravidla 1x ročně), kde je proškolen v první pomoci, aktualizaci předpisů a v dodržování podmínek a zásad bezpečnosti a ochrany při práci. Dále jsou prováděna odborná školení pracovníků a školení vedoucích pracovníků. Také cizí zaměstnanci provádějící na pracovištích Lipky činnost ve prospěch Lipky jsou seznámeni s možnými riziky při pohybu a pobytu na Lipce.

Každé pracoviště Lipky má zpracován svůj vnitřní provozní (návštěvní, příp. pobytový) řád. Všechna pracoviště mají vypracovány požární poplachové směrnice, jsou vybavena hasicí technikou a lékárníčkami, mají vypracován harmonogram revizí, kontrol a zkoušek, určení preventisté PO pracovišť provádí pravidelnou preventivní kontrolu PO, pravidelně je také kontrolována dokumentace spojená s BOZP a PO. O provedených školeních, kontrolách a revizích jsou vedeny záznamy. V knize úrazů jsou evidovány úrazy dětí i úrazy zaměstnanců.

Lipka má dvě závodní lékařky (jednu pro brněnská pracoviště a jednu pro pracoviště Rychta). Každý zaměstnanec se podrobil vstupní lékařské prohlídce a následně pravidelným prohlídkám periodickým.

Provádění a organizace BOZP a PO je na Lipce řízena Směrnicemi BOZP a PO, a to zejména těmito: směrnice Traumatologický plán, směrnice Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví ve školách a školských zařízeních, směrnice Provádění a organizace školení BOZP a PO, směrnice Záznam o provedení kontroly dokumentace a zajištění před začátkem školního roku, směrnice Provádění prověrky nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,

směrnice Poskytování osobních a ochranných pracovních prostředků, směrnice Úklidové práce, směrnice Zotavovací akce, směrnice Evidence úrazů dětí, žáků a studentů, směrnice Evidence a registrace pracovních úrazů a řídí se také bezpečnostním pokynem k realizaci školního výletu, exkurze, zahraničního výjezdu.

Lipka dobrovolně přijímá přísnější kritéria bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny než ta, která jí ukládají předpisy.

Účastníci vzdělávání jsou pojištěni, stejně tak majetek a vybavení Lipky.

Ve všech budovách Lipky i na všech pozemcích jednotlivých pracovišť je zakázáno kouřit, pít alkoholické nápoje a požívat jiné návykové látky.

Součástí bezpečného prostředí pro vzdělávání na Lipce je také zajištění vhodných psychosociálních podmínek pro účastníky aktivit (příznivé sociální klima, respekt k potřebám účastníka, ohleduplnost, příjemné prostředí atd.).

11) Přijímání účastníků, průběh a ukončování vzdělávání

Činnost Lipky je otevřena všem, kteří mají o daný typ vzdělávání zájem. Účast ve vzdělávacím procesu je založena na dobrovolnosti.

Činnost Lipky je určena přednostně žákům základních, středních a vyšších odborných škol. V rámci svého poslání nabízí Lipka dále programy pro děti předškolního stupně, studenty vysokých škol, učitele, veřejnou správu, pracovníky NNO i širokou veřejnost.

Lipka se zejména zaměřuje na obyvatele Jihomoravského kraje, ale do svého vzdělávání přijímá i osoby s bydlištěm na jiném území.

Pravidla pro přijímání uchazečů do programů Lipky, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání jako i délka a časový plán vzdělávání jsou různé podle formy činnosti.

Vzdělávání je ukončeno uplynutím sjednané doby zájmového vzdělávání nebo dříve z mimořádných organizačních důvodů (zrušení činnosti pro nízký počet účastníků apod.). Doklad o průběhu a ukončení vzdělávání Lipka automaticky nevydává, není-li dále uvedeno jinak. Na vyžádání účastníka Lipka potvrzení vystaví. Bude obsahovat: název akce, datum a místo konání, rozsah hodin, podpis zodpovědného pracovníka, razítko.

Ekologické výukové programy:

Nabídka EVP je většinou v srpnu rozesílána na MŠ, ZŠ a SŠ v Jihomoravském kraji a současně je také umístěna na webových stránkách Lipky. Pedagogové škol od určeného data vybrané programy objednávají telefonicky. Lipka nabízí kolem 70 různých témat ekologických výukových programů.

Přijímání uchazečů: po telefonické objednávce na základě uzavřené smlouvy školy s Lipkou. Uzavírána je jedna smlouva na všechny výukové programy dané školy ve školním roce. Poplatek za vzdělávání je uhrazen podle skutečného počtu účastníků EVP v průběhu programu hotově nebo po skončení EVP na základě faktury. Škola může od sjednané smlouvy odstoupit a objednaných EVP se neúčastnit. Pokud tak ale neučiní alespoň 8 pracovních dní před nástupem na výukový program, je povinna zaplatit smluvní pokutu stanovenou ve smlouvě.

Ukončení vzdělávání: na závěr EVP lektor Lipky provede s žáky opakování a shrnutí probíraného tématu a tím je považován běžný výukový program za ukončený.

Délka vzdělávání: je uvedena v informačních materiálech a na webových stránkách Lipky. Obvykle se pohybuje v rozmezí 2–7 hodin. Program obvykle začíná v 9 hodin ráno a bývá ukončen mezi 12 a 15 hodinou.

Pobytové výukové programy:

Nabídka pobytů (škol v přírodě, školních výletů) je pravidelně vždy v srpnu rozesílána na ZŠ a SŠ v Jihomoravském kraji a současně je také umístěna na webových stránkách Lipky. Pedagogové škol objednávají pobyty telefonicky. Lipka nabízí kolem 10 různých témat pobytových výukových programů.

Přijímání uchazečů: po telefonické objednávce a na základě uzavřené smlouvy školy s Lipkou a zálohové faktury, škola zaplatí záloha (50% ceny pobytu). Poplatek za vzdělávání je uhrazen podle skutečného počtu účastníků EVP v průběhu programu hotově nebo po skončení pobytu na základě faktury. Je-li počet účastníků pobytu výrazně nižší než nahlášený počet, zaplatí škola přírážku/storno stanovené ve smlouvě. Škola může od sjednané smlouvy odstoupit podle podmínek smlouvy.

Ukončení vzdělávání: na závěr pobytu lektor Lipky provede s žáky opakování a shrnutí probíraného tématu a tím je považován běžný pobyt za ukončený. Na mnoha pobytech žáci pracují na projektu a na závěr prezentují výsledky své skupinové práce.

Délka vzdělávání: je uvedena v informačních materiálech a na webových stránkách Lipky. Obvykle se pohybuje v rozmezí 4–5 dnů a 15–35 hodin výuky. Pobyt obvykle začíná první den v poledne a končí poslední den v poledne.

Táborová činnost:

Nabídka táborových akcí je v prvním pololetí kalendářního roku umístěna na webových stránkách Lipky. Rodiče (dospělí účastníci) objednávají tábory pro své děti telefonicky, emailem nebo osobní návštěvou (způsob objednání si stanovují pracoviště Lipky sama). Lipka nabízí kolem 35 různých táborových akcí v roce.

Přijímání uchazečů: po objednávce na základě vyplněné přihlášky. Pro přijetí uchazeče je dále nutná následující dokumentace: prohlášení o bezinfekčnosti, potvrzení od lékaře a prohlášení o odchodech dítěte (přesný výčet dokumentace je stanoven pro každý tábor v předtáborové dokumentaci). Vedoucí tábora může vyžadovat podmínky účasti na táboře (členství v kroužku, fyzickou zdatnost, minimální věk atd.). Poplatek za vzdělávání je uhrazen před konáním akce (dle instrukcí v táborové dokumentaci). Rodič/dospělý účastník může od účasti na táboře odstoupit. Podle data odstoupení se účtuje nebo neúčtuje stornoplatek (výše stornopoplatků je stanovena předem v táborové

dokumentaci). Na základě písemné nebo elektronické žádosti Lipka vrátí nevyčerpaný poplatek za tábor, snížený o storno.

Ukončení vzdělávání: podmínkou účasti na táboře je dodržování táborového řádu a pokynů vedoucích. **Délka vzdělávání:** je různá, příměstské tábory jsou obvykle 2–5 denní, pobytové a putovní tábory obvykle 2–14 denní, většinou nepřesahují dobu 21 dní. Tábory probíhají v době školního volna nebo školních prázdnin (jarní, letní, podzimní, vánoční prázdniny).

Zájmová činnost (kroužky a víkendovky):

Nabídka zájmové činnosti je na začátku školního roku umístěna na webových stránkách Lipky. Rodiče (dospělí účastníci) objednávají zájmovou činnost pro své děti telefonicky, emailem nebo osobní návštěvou (způsob objednání si stanovují pracoviště Lipky sama). Lipka nabízí kolem 30 různých zájmových útvarů a cca 5 víkendovek, které se schází na víkendových akcích.

Přijímání uchazečů: po objednavce na základě vyplněného registračního listu (příhláška dle předpisu tzv. školní matriky). Pro přijetí uchazeče je dále nutné prohlášení o odchodech dítěte z kroužku (přesný výčet dokumentace je stanoven pro každý zájmový útvar v dokumentaci útvaru). Vedoucí zájmového útvaru může stanovit podmínky účasti (věk, minimální úroveň znalostí a dovedností atd.). Poplatek za vzdělávání je uhrazen nejpozději do 15. 11. roku nebo do konce února (v případě přihlášek na druhé pololetí). Podmínky platby si mohou přesněji stanovit jednotlivá pracoviště Lipky. Výše ročního poplatku se pohybuje obvykle od 450 Kč do 5000 Kč za osobu podle náročnosti aktivit. Skutečná výše poplatku je uvedena na internetových stránkách Lipky. Vedoucí kroužku předem oznámí, které aktivity a potřeby pro činnost jsou zahrnuty v ceně kroužkovného a které je nutno uhradit zvlášť (výdaje na výpravách a víkendových akcích, nadstandardní pomůcky pro rukodělné aktivity na schůzkách, tábor kroužku apod.).

Rodič/dospělý účastník může od účasti dítěte v zájmovém útvaru v průběhu roku odstoupit a má nárok na vrácení nevyčerpaného poplatku. Výši vráceného poplatku určí vedoucí pracoviště podle skutečných nákladů. Lipka vrátí nevyčerpaný poplatek za zájmový útvar na základě písemné nebo elektronické žádosti.

Ukončení vzdělávání: podmínkou účasti v tomto zájmovém vzdělávání je dodržování pokynů vedoucího kroužku. Nejsou stanoveny žádné konkrétní podmínky pro ukončení tohoto typu vzdělávání a není o jeho absolvování vydáván doklad.

Délka vzdělávání: je různá, schůzky trvají obvykle 1,5–2 hod, příležitostně 3–7 hodin. Kromě schůzek mohou zájmové útvary organizovat i jiné mimořádné akce kroužků (výlety, soustředění apod.). Zájmové útvary obvykle zahajují svou

činnost na počátku školního roku, nejpozději na začátku října. Celoroční činnost obvykle končí mezi 15. a 30. dnem měsíce června. Schůzky se obvykle konají každý týden (tj. cca 30 schůzek v roce) nebo v jiném intervalu.

Víkendovky pořádají jednodenní i vícedenní akce, většinou mimo pracoviště Lipky.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků:

Nabídka akcí pro další vzdělávání pedagogických pracovníků je pravidelně vždy v srpnu rozesílána na školy v Jihomoravském kraji a současně je také umístěna na webových stránkách Lipky. Pedagogové škol objednávají akce telefonicky nebo elektronicky. Lipka nabízí kolem 50 různých vzdělávacích akcí pro pedagogy.

Přijímání uchazečů: po objednávce na základě přihlášky. Způsob úhrady poplatku a další podrobnosti přijímání uchazečů jsou stanoveny individuálně pro každou akci zvlášť (některé akce jsou zdarma).

Ukončení vzdělávání: vzdělávací akce mají akreditaci MŠMT, účastníci obdrží na závěr každé akce osvědčení. Z akcí se archivuje prezenční listina.

Délka vzdělávání: několik hodin až cyklus několika dnů. Probíhá v různých částech roku.

Vysokoškolská výuka:

Nabídka vysokoškolské výuky je účastníkům vzdělávání distribuována skrz vysoké školy, pro které Lipka výuku zajišťuje. Množství realizované výuky závisí na počtu uzavřených smluv s univerzitami (15–30 různých předmětů)

Přijímání uchazečů: podle pravidel konkrétní vysoké školy

Ukončení vzdělávání: dle daných akademických podmínek (zápočtem, kolokviem, zkouškou). Diplomové práce jsou ukončovány posudkem vedoucího práce nebo oponenta, případně účastí na obhajobách.

Délka vzdělávání: výuka probíhá po semestrech, tj. od září do ledna a od února do června. Předměty jsou obvykle jednosemestrové. Konkrétní délka, typ, způsob výuky a ukončení předmětu závisí na konkrétní dohodě s univerzitami pro daný akademický rok.

Vzdělávání a osvěta veřejnosti:

Tato kategorie vzdělávání obsahuje široké spektrum činností. Přehled akcí pro veřejnost, s popisem podmínek přijetí, průběhu a absolvence jsou uvedeny v informačních materiálech k akcím a na webových stránkách Lipky. Během roku realizujeme cca 30 takových akcí.

Přijímání uchazečů: Způsob úhrady poplatku a další podrobnosti přijímání uchazečů jsou stanoveny individuálně pro každou akci zvlášť (některé akce jsou zdarma). U akcí velkého rozsahu (Den Země pro 5000 osob aj., se neevidují konkrétní účastníci, provádí se pouze kvalifikovaný odhad).

Ukončení vzdělávání: obvykle nejsou stanoveny žádné konkrétní podmínky pro ukončení tohoto typu vzdělávání a není o jeho absolvování vydáván doklad.

Délka vzdělávání: dle typu akce obvykle několik hodin, výjimečně několik dnů (zahraniční exkurze, víkendové soustředění dětí, které nejsou členy žádného zájmového útvaru, tvořivý pobytový týden pro dospělé aj.).

Další formy vzdělávání:

Zahrnuje ekologické poradenství, elektronickou i poštovní rozesílku materiálů pro mateřské školy v síti Mrkvička a ostatní školy v síti Mrkev, organizaci soutěží, spolupráci se školami a dalšími partnery při tvorbě nových a inovování stávajících vzdělávacích modulů a všechny další výše neuvedené formy vzdělávání.

Přijímání uchazečů: Způsob úhrady poplatku a další podrobnosti přijímání uchazečů jsou stanoveny individuálně pro každou akci zvlášť (některé akce jsou zdarma).

Ukončení vzdělávání: obvykle nejsou stanoveny žádné konkrétní podmínky pro ukončení tohoto typu vzdělávání a není o jeho absolvování vydáván doklad.

Délka vzdělávání: dle typu akce od několika minut (poradentství) po několik hodin, nepravidelně v průběhu roku

12) Vzdělávání žáků se speciálními potřebami a vzdělávání žáků nadaných

Vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami:

Žákem (dítětem, studentem) se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Zdravotní postižení je mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování. Zdravotním znevýhodněním je zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání. Sociálním znevýhodněním je rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy; postavení azylanta.

Speciální vzdělávací potřeby dětí, žáků a studentů zajišťuje školské poradenské zařízení, většinou pedagogicko-psychologická poradna.

Lipka umožňuje vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami. Tito účastníci mají možnost vybrat si činnost, která odpovídá jejich potřebám a možnostem.

Pro děti, žáky a studenty i ostatní účastníky vzdělávání Lipky se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním stanoví individuálně podmínky pro přijetí a pro ukončení vzdělávání. O podmínkách rozhoduje ředitelka Lipky.

Lipka nezaručuje možnost využívání speciálních didaktických a kompenzačních pomůcek.

Nově budovaná pracoviště jsou koncipovaná jako bezbariérová. Plně bezbariérové prostory nabízí pracoviště Kamenná (výťah do všech poschodí). Bezbariérové prostory pro výuku má pracoviště Jezírko, pracoviště Lipová, Rozmarýnek i pracoviště Rychta. Jezírko, Kamenná, Rozmarýnek i Rychta mají vybudovanou bezbariérovou toaletu.

Na ekologické výukové programy jsou běžně přijímáni žáci z praktických i speciálních škol i žáci sluchově nebo zrakově postižení. Tato vzdělávací činnost Lipky probíhá v koordinaci se speciálními pedagogy, kteří žáky na výukové programy Lipky doprovázejí (tlumočnice do znakové řeči apod.). Formy i konkrétní cíle vzdělávání ekologických výukových programů jsou individuálně upravovány.

O zařazení zájemců se speciálními vzdělávacími potřebami do dalších druhů vzdělávání Lipky (zájmová činnost, tábory aj.) rozhoduje ředitelka po konzultaci s vedoucími jednotlivých vzdělávacích aktivit. Pro své rozhodnutí může ředitelka vyžadovat stanovisko pedagogicko-psychologické poradny a také vyžadovat doprovod zákonného zástupce nebo asistenta znevýhodněného uchazeče do jednotlivých vzdělávacích aktivit.

Činnost Lipky je dostupná i pro účastníky znevýhodněné sociálně – v pravidelné zájmové činnosti mohou písemně či elektronicky požádat ředitelku o snížení nebo odpuštění úplaty. Na velké osvětové akce pro veřejnost je většinou vstup volný. V současnosti přispívá dětem ze sociálně slabších rodin na táborovou činnost Odbor sociální péče Jihomoravského kraje.

Lipka vytvořila speciální nabídku výukových programů pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a těmto žákům rezervuje vybranou kapacitu pro výuku v každém školním roce.

Vzdělávání nadaných dětí, žáků a studentů:

Lipka vytváří podmínky pro rozvoj nadání dětí, žáků a studentů. Podílí se zejména na další péči o nadané děti, žáky a studenty². Nadaným žákům poskytuje individuální péči a prostor pro rozvoj schopností či talentu. Pro rozvoj schopností a talentu nabízí zejména zájmové útvary a příležitostné vzdělávací kurzy, semináře a tábory. Studentům nabízíme vedení bakalářských a diplomových prací a individuální konzultace. Nadaní uchazeči mohou využít dobrého materiálního zázemí Lipky i obvyklé individualizované výuky (počet účastníků na jednoho pedagoga se pohybuje v rozmezí 9–22 osob a obvykle nepřesahuje 15, u zájmových útvarů v rozmezí 6–15 osob a obvykle nepřesahuje 10, běžně se využívají metody problémového a projektového vyučování s využitím práce účastníků v malých skupinách do 5 osob aj.). Dohled nad péčí o mimořádně nadaného účastníka vzdělávání Lipky má určený pedagogický pracovník.

² Hlavní nositelé úkolu vytváření podmínek pro rozvoj nadání jsou školy. Dle §111 odst. 2 školského zákona se školská zařízení podílejí pouze na další péči o nadané.

13) Obsah vzdělávání

Aktuální obsahy vzdělávání jsou k dispozici na webových stránkách Lipky a materiálech určených pro konkrétní účastníky vzdělávání Lipky, stručné přehledy jsou uvedeny ve výroční zprávě a v propagačních materiálech jednotlivých pracovišť Lipky.

Ekologické výukové programy:

Podrobné anotace programů jsou uvedeny na webových stránkách Lipky a jsou zde volně ke stažení. Podrobné anotace obsahují tyto položky: Délka programu, Cílová skupina účastníků, Optimální počet účastníků, Místo začátku a konce programu, Požadavky na účastníky (vybavení), Autoři programu a datum vzniku programu, Cíle programu (Environmentální rozměr programu, Výstupy, Zařazení dle RVP – vzdělávací oblasti, rozvíjené klíčové kompetence, průřezová témata, tématické okruhy průřezových témat).

Vyjmenované EVP jsou součástí trvalé evaluace, jsou inovovány, příp. nahrazovány programy novými. Seznam uvedených EVP tedy nemusí být trvale platný.

Pobytové výukové programy:

Podrobné anotace programů jsou uvedeny na webových stránkách Lipky a jsou zde volně ke stažení. Podrobné anotace obsahují tyto položky: Délka programu, Cílová skupina účastníků, Optimální počet účastníků, Místo začátku a konce programu, Požadavky na účastníky (vybavení), Autoři programu a datum vzniku programu, Cíle programu (Environmentální rozměr programu, Výstupy, Zařazení dle RVP – vzdělávací oblasti, učivo, rozvíjené klíčové kompetence, průřezová témata, tématické okruhy průřezových témat)

Vyjmenované pobyty jsou součástí trvalé evaluace, jsou inovovány, příp. nahrazovány pobyty novými. Seznam uvedených pobytů tedy nemusí být trvale platný.

Táborová činnost:

Nabídka táborů se každý rok obměňuje. Jejich přehled se stručným popisem programu je uváděn na webových stránkách Lipky. Podrobnější obsah

vzdělávání na táborech je včetně návazností na dlouhodobé cíle Lipky dle tohoto ŠVPL a stanovených vzdělávacích cílů konkrétního tábora je k dispozici u jednotlivých vedoucích táborů a je rozeslán přihlášeným účastníkům táborových akcí v předtáborovém dopise. Táborová dokumentace je archivována.

Zájmová činnost (kroužky a víkendovky):

Nabídka zájmové činnosti se každý rok obměňuje a je vždy na začátku školního roku uvedena na webových stránkách. Anotace kroužkové činnosti obsahuje tyto informace: Délka kroužku, Cílová skupina účastníků, Optimální počet účastníků, Místo začátku a konce programu, Požadavky na účastníky (vybavení), jména vedoucích kroužku, Cíle činnosti kroužku (Environmentální rozměr činností, Dlouhodobý cíl z ŠVPL, Krátkodobé měřitelné cíle programu). Konkrétní obsah vzdělávání konkrétního zájmového útvaru se každoročně většinou neopakuje, ale neustále tvoří a mění. Informace jsou k dispozici u jednotlivých vedoucích zájmových útvarů a archivují se.

Náplň aktivit vyjmenovaných zájmových útvarů je trvale měněna, zájmové útvary nemusí být pro malý počet účastníků otevřeny, mohou vznikat nové zájmové útvary. Seznam uvedených zájmových útvarů tedy nemusí být trvale platný.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků:

V tabulce č. 2 je pouze přehled akcí DVPP bez obsáhlého popisu aktivit. Nabídka dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se každý rok částečně obměňuje. Přehled akcí se stručným popisem programu je uváděn na webových stránkách Lipky i rozesílám školám. Konkrétní vzdělávací obsah pro DVPP je odvozen od získaných finančních prostředků, kterými je DVPP dotováno. Další informace podávají vedoucí jednotlivých akcí. Dokumentace akcí je archivována.

Seznam tradičních akcí DVPP zahrne obvykle některé z vyjmenovaných nebo podobných akcí.

Vysokoškolská výuka:

V tabulce č. 1 uvádíme přehled obvykle realizovaných předmětů vysokoškolské výuky se stručnou anotací předmětu. Konkrétní náplň i množství vyučovaných předmětů se může podle zadání univerzit rok od roku i výrazně měnit.

Podrobnější obsah vzdělávání včetně stanovených vzdělávacích cílů jednotlivých předmětů je k dispozici účastníkům tohoto vzdělávání u jednotlivých garantů a vyučujících předmětů. Dokumentace k výuce je archivována.

Vzdělání a osvěta veřejnosti:

Nabídka vzdělávacích a osvětových akcí pro veřejnost se každý rok částečně obměňuje. Podrobnější popis je uváděn na webových stránkách Lipky a další informace podávají vedoucí jednotlivých akcí. Dokumentace akcí je archivována.

Seznam tradičních akcí organizovaných pro širokou veřejnost zahrne obvykle některé z vyjmenovaných nebo podobných akcí.

Další formy vzdělávání:

Nabídka dalších forem vzdělávání není stálá, trvale se obměňuje a doplňuje. Její přehled se stručným popisem (např. na jaké otázky v oblasti ekologického poradenství umíme odpovídat a jaké odpovědi jsme poskytli) je uváděn na webových stránkách Lipky (odkazy poradenství, projekty, síť škol) nebo je k dispozici u garantů těchto činností nebo u ředitelky Lipky.

14) Zveřejnění školního vzdělávacího programu Lipky

Školní vzdělávací program je zveřejněn v prostorách Lipky (umístěn na veřejně přístupné vývěsce všech pracovišť Lipky). ŠVPL je umístěn také na webových stránkách www.lipka.cz, kde je volně k dispozici ke stažení.

ŠVPL vypracoval Martin Šrom. Na jeho vzniku se podíleli všichni pedagogičtí zaměstnanci Lipky. Závěrečné obsahové korektury provedl Aleš Máchal. ŠVPL vydala ředitelka Lipky Hana Korvasová.

Platnost ŠVPL: školní vzdělávací program Lipky je vydán na dobu neurčitou, v případě potřeby je vydána revize/aktualizace ŠVPL.

Do školního vzdělávacího programu může každý nahlížet a pořizovat si z něj opisy a výpisy, anebo za cenu v místě obvyklou může obdržet jeho kopii.

Podpis ředitelky:

V Brně dne: 1. 9. 2019, upravila Pavlína Žilková

PŘÍLOHY

Tabulka č. 1 DVPP Lipky

Tabulka č. 2 VŠ výuka Lipky

Tabulka č. 1 DVPP Lipky

Název DVPP	stručný popis
Specializační studium pro výkon specializačních činností v EVVO	250 hodinový kurz pro koordinátory EVVO na školách
Exkurze po přírodních lokalitách ČR i zahraničí	exkurze s odborným výkladem do chráněných území
Toulavý autobus	vícedenní exkurze po přírodních zahradách a školních přírodních učebnách
Semináře v Otevřené zahradě	semináře zaměřené na proškolení pedagogů využívajících Otevřenou zahradu k samoobslužným programům
Postgraduál	jedno- až třídenní semináře pro koordinátory EVVO
konference k environmentální výchově KONVIČKA	celodenní setkání pedagogů MŠ, výměna zkušeností
Konference k environmentální výchově KONEV	celodenní setkání pedagogů ZŠ a SŠ, výměna zkušeností
Tematický seminář	krátké semináře zaměřené na konkrétní témata ŠVP nebo praktické dovednosti pro učitele
Malá konference o environmentální výchově	setkání pedagogů, výměna zkušeností

Modulové semináře	semináře pro pedagogické týmy jedné školy sestavené z modulů
Průřezové téma EV v návaznosti na region školy	setkávání pedagogů regionu nad tvorbou učebních materiálů
Lipškolička	vzdělávací kurzy pro interní a externí zaměstnance Lipky
Repetitorium	týdenní pobytový kurz zaměřený na opakování terénní geografie, biologie a chemie
Kam kráčí ekopedagogika	vzdělávací akce a výměna zkušeností ekopedagogů z celé ČR
Semináře o zahradách	vzdělávací kurzy zaměřené na budování přírodních zahrad
Zahradní minimum	cyklus kurzů základů práce v zahradách

Tabulka č. 2 VŠ výuka Lipky

Název předmětu

Stručný popis

Aplikovaná ekologie:	Doplnění témat ekologické výchovy o lokální problematiku: zachování a obnova přírodního dědictví mikroregionu, místní agenda 21 (o.s. Barvínek, ZŠ Podomí).
Ekologická výchova:	Seznámení studentů s možnostmi začlenění a využití environmentálních témat do výuky rodinné výchovy, jejich zapracování do Rámcového vzdělávacího plánu pro základní vzdělávání, seznámení s pracovištěm Lipová 20 a Rezekvítkem. Průřezovým tématem výuky je desatero domácí ekologie.
Environmentální edukace v sociální pedagogice:	Představení Lipky, jejího poslání a jejích jednotlivých pracovišť, globální problémy, životní prostředí města Brna, šetrné nakupování, problematika hypermarketů, nakládání s odpady, využití zahrady pro činnosti s dětmi a veřejností, praktické příklady aktivit na uvedená témata.

Praktikum ekologické výchovy 1:	Současná terminologie v EVVO, cíle a prostředky environmentální výchovy, udržitelný rozvoj a ekologicky příznivé způsoby života, metodické příklady výuky základů ekologie a environmentalistiky, výběr aktuálních globálních problémů.
Praktikum ekologické výchovy 2:	Stav a aktuální problémy životního prostředí v ČR, praktické poznatky a náměty z oblasti tzv. domácí ekologie, zákon č. 123/98 o právu na informace o životním prostředí, aktuální právní zakotvení EVVO, environmentální výchovy v RVP a ŠVP, etické zřetele environmentální výchovy.
Praktikum environmentální výchovy:	Didaktická specifika terénní výuky environmentálních témat, ekologických výukových programů a simulačních her, organizační a metodická příprava projektových dnů a terénních kurzů, aplikace námětů z domácí ekologie ve výuce na ZŠ a SŠ, Agenda 21.
Současné pojetí environmentální edukace v evropské dimenzi:	Koncepce a obsah ekologické výchovy a environmentálního vzdělávání, systém environmentálního vzdělávání a osvěty v sociální pedagogice, podíl místní samosprávy na jeho organizaci, ekologické poradenství, vzdělávání pracovníků pro mimoškolní ekologickou a environmentální výchovu.
Výchova k ochraně přírody a krajiny:	Prezentace Lipky, historie výchovy k ochraně přírody, terminologie EVVO, právo, lesní pedagogika, střediska ekologické výchovy, výukové a herní prvky v environmentální výchově, terénní ukázky ekologických výukových programů, tvorba a práce s pracovními listy, projektová výuka na Rychtě Krásensko, projekt Eco-Schools.